

De Stemming van 14 september 2014

De afgelopen week zijn de verschuivingen klein geweest. Alleen zien we de PvdA en de VVD verder terugzakken. (De PvdA inmiddels naar 11 zetels). 50PLUS staat voor het eerst weer op 3 zetels. Dat was het laatst in mei, vlak voor het uiteenvallen van de fractie van 50PLUS.

We zien dat de PVV ook verder stijgt en nu op 24 zetels staat, waarmee het weer de tweede partij van Nederland is.

<i>in zetels Tweede Kamer</i>	TK2012	7-09 2014	14-09 2014	Verschil	Versch. TK2012
VVD	41	28	27	-1	-14
PvdA	38	12	11	-1	-27
PVV	15	23	24	1	9
SP	15	20	20		5
CDA	13	23	23		10
D66	12	20	20		8
ChristenUnie	5	6	6		1
GroenLinks	4	6	6		2
SGP	3	4	4		1
Partij voor de Dieren	2	5	5		3
50PLUS	2	2	3	1	1
PiratenPartij		1	1		1
Totaal	150	150	150		
VVD+PvdA	79	40	38	-2	-41
VVD+PvdA+D66+ChristenUnie+ SGP	99	70	68	-2	-31

Over het algemeen is men positief over de benoeming van Frans Timmermans tot EU-Commissaris, hoewel men hem liever had gehouden als minister van Buitenlandse Zaken.

Hoe is uw reactie op de benoeming van Frans Timmermans tot EU-Commissaris?

<i>verticaal geperceenteerd naar</i>	Allen	Stemgedrag Tweede Kamer 2012						
		PVV	VVD	CDA	D66	PvdA	SP	*50PLUS
Positief	48%	12%	51%	68%	67%	61%	25%	46%
Neutraal	31%	32%	29%	25%	26%	28%	48%	34%
Negatief	17%	42%	17%	7%	6%	8%	20%	18%
Weet niet/geen antwoord	5%	14%	3%	1%	0%	3%	7%	2%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Had u liever gehad dat hij Minister van Buitenlandse Zaken zou gebleven zijn?

<i>verticaal geperceenteerd naar</i>	Allen	Stemgedrag Tweede Kamer 2012						
		PVV	VVD	CDA	D66	PvdA	SP	*50PLUS
Ja	48%	39%	52%	44%	53%	56%	39%	34%
Nee	28%	38%	28%	41%	32%	22%	24%	40%
Weet niet/geen antwoord	24%	23%	20%	15%	15%	23%	37%	26%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Een meerderheid is somber over de persoonlijke gevolgen van de miljoenennota. 54% denkt dat het per saldo negatief zal uitwerken en maar 11% positief. Het meest positief zijn de kiezers van D66. Het meest negatief die van de PVV, SP en 50PLUS.

Van de kiezers van de PvdA uit 2012 is 57% negatief. Nemen we het deel van deze kiezers, die nu aangeeft niet meer PvdA te stemmen, dan is dat 65%. Terwijl degenen, die nu nog wel PvdA zeggen te stemmen, maar voor 32% negatief zijn.

Bij de VVD zien we een vergelijkbaar patroon. Alle VVD-kiezers uit 2012 zijn voor 42% negatief. Als men nu geen VVD meer zegt te stemmen is dat percentage 59%. Als men dat nog wel doet dan is dat percentage 24%.

Dit laat goed zien dat het electorale verlies van de regeringspartijen sterk samenhangt met - de perceptie van- de financiële gevolgen van het regeringsbeleid van de huidige positie.

Hoe denkt u dat de inhoud van de miljoenennota met voornemens voor de belastingen, zorgverzekeringen e.d., voor u zal uitwerken?

verticaal gepercenteerd naar	Allen	Stemgedrag Tweede Kamer 2012						
		PVV	VVD	CDA	D66	PvdA	SP	*50PLUS
Positief	11%	3%	16%	14%	17%	10%	3%	0%
Neutraal	25%	12%	32%	26%	42%	25%	15%	9%
Negatief	54%	80%	42%	48%	32%	57%	76%	83%
Weet niet/geen antwoord	10%	6%	10%	13%	9%	9%	7%	8%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Een vergelijkbaar patroon naar politieke voorkeur, zien we als we vragen stellen over de verwachting van de ontwikkeling van de eigen koopkracht. 48% denkt dat die zal afnemen en 23% dat die zal toenemen.

Wat is uw verwachting over de ontwikkeling van uw eigen koopkracht in 2015

verticaal gepercenteerd naar	Allen	Stemgedrag Tweede Kamer 2012						
		PVV	VVD	CDA	D66	PvdA	SP	*50PLUS
Zal duidelijk toenemen	2%	1%	4%	4%	2%	2%	1%	0%
Zal iets toenemen	21%	7%	27%	25%	35%	21%	8%	12%
Zal hetzelfde blijven	25%	23%	31%	25%	36%	20%	21%	17%
Zal iets afnemen	24%	25%	22%	27%	18%	26%	30%	36%
Zal duidelijk afnemen	24%	41%	14%	15%	5%	28%	37%	33%
Weet niet/geen antwoord	5%	4%	3%	6%	4%	3%	4%	5%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Ten aanzien van de aanpak van jihadisten die met hun gezin naar Syria of Irak willen vertrekken geeft een grote meerderheid aan dat men vindt dat men het gezin wel zou moeten laten vertrekken, dus inclusief de kinderen, maar dat ze niet meer zouden mogen terugkeren.

Welke aanpak vindt u dat Nederlandse overheid zou moeten volgen?

verticaal gepercenteerd naar	Allen	Stemgedrag Tweede Kamer 2012						
		PVV	VVD	CDA	D66	PvdA	SP	*50PLUS
Er moet opgetreden worden, zodat het gezin niet kan vertrekken	9%	6%	8%	27%	4%	11%	5%	4%
Ouders mogen vertrekken, maar de kinderen moeten in Nederland blijven	9%	3%	4%	6%	31%	12%	9%	22%
Toelaten dat ze vertrekken, maar niet meer laten terugkeren	72%	90%	85%	58%	51%	68%	75%	72%
Toelaten dat ze vertrekken en ook weer laten terugkeren	6%	1%	3%	8%	11%	3%	9%	1%
Weet niet/geen antwoord	4%	0%	0%	1%	3%	7%	3%	1%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Ten slotte is er een vraag gesteld over de positie van Minister Opstelten naar aanleiding van het debat over de aanpak van de jihadisten. Doorgaans scoorde hij t.a.v. het vertrouwen in de ministers in de middenmoot. Inmiddels behoort hij tot de ministers die het laagst scoren.

50% van de Nederlanders vinden dat hij beter zou kunnen aftreden en 35% vindt dat niet. Bij kiezers van alle partijen is er een meerderheid, alleen bij de VVD is er een meerderheid, die tegen zijn aftreden is.

Vindt u dat Minister Opstelten beter zou kunnen aftreden en opgevolgd worden door een jongere minister?

verticaal gepercenteerd naar	Allen	Stemgedrag Tweede Kamer 2012						
		PVV	VVD	CDA	D66	PvdA	SP	*50PLUS
Ja	50%	54%	37%	51%	74%	56%	67%	39%
Nee	35%	31%	54%	33%	16%	25%	13%	38%
Weet niet/geen antwoord	15%	16%	9%	16%	10%	19%	20%	22%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%